

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 79:2004 „VAIKŲ VASAROS POILSIO
STOVYKLOS. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“
PATVIRTINIMO**

2004 m. balandžio 26 d. Nr.V-275
Vilnius

Siekdamas užtikrinti sveikatos saugą vaikų vasaros poilsio stovyklose:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 79:2004 „Vaikų vasaros poilsio stovyklos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).
2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. kovo 10 d. įsakymą Nr.127 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 79:1998 „Vaikų vasaros sveikatingumo stovyklos. Higienos normos ir taisyklės“ tvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr.26-710).
3. P a v e d u ministerijos sekretoriui Eduardui Bartkevičiui įsakymo vykdymo kontrolę.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos
ministro
2004 m. balandžio 26 d.
įsakymu Nr.V-275

**LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 79:2004 „VAIKŲ VASAROS POILSIO
STOVYKLOS. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“**

I. TAIKYMO SRITIS

1. Ši higienos norma nustato pagrindinius vaikų vasaros poilsio stovyklų (toliau – stovyklos) organizavimo sveikatos saugos reikalavimus.
2. Ji taikoma naujai statomoms, rekonstruojamoms ir veikiančioms stacionarioms, turistinėms, dieninėms stovykloms.
3. Ši higienos norma privaloma juridiniams ir fiziniams asmenims, užsiimantiems statybos technine veikla, stovyklų organizatoriams ir stovyklų administratoriams (direktoriams), teikiantiems vaikų vasaros poilsio, neformalaus papildomojo ugdymo ir kryptingo vaikų ir jaunimo užimtumo paslaugas, stovyklų saugos kontrolę atliekančioms institucijoms.

II. NUORODOS

4. Šioje higienos normoje yra nuorodos į teisės aktus:
 - 4.1. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597).
 - 4.2. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymas (Žin., 2001, Nr. 64-2327).
 - 4.3. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016).
 - 4.4. Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 32-852; 2002, Nr. 123-5507).
 - 4.5. Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 52-1673; 2001, Nr. 64-2324).

4.6. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymas (Žin., 1994, Nr. 94-1833; 2000, Nr. 85-2581).

4.7. Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas (Žin., 1996, Nr. 104-2363; 2001, Nr. 112-4069).

4.8. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225).

4.9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. gegužės 10 d. nutarimas Nr. 560 „Dėl Vaikų vasaros poilsio organizavimo ir finansavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. 46-1123).

4.10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimas Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikriniusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 41-1294; 2002, Nr. 73-3127).

4.11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. 19 „Dėl STR 2.09.02:1998 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“ patvirtinimo ir 1998 08 31 įsakymo Nr. 162 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1999, Nr. 13-333).

4.12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymas Nr. 252 „Dėl Aplinkosauginių buitinių nuotekų filtravimo įrenginių įrengimo gamtinėmis sąlygomis taisyklių (LAND 21-01) patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 41-1438).

4.13. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. spalio 5 d. įsakymas Nr. 495 „Dėl Aplinkosaugos reikalavimų nuotekoms tvarkyti patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 87-3054).

4.14. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymas Nr. 242 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.11. 01:2002 „Statinių pripažinimo tinkamai naudoti tvarka“ patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr.60-2475).

4.15. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. 390 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr.83-3804).

4.16. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. sausio 20 d. Nr. D1-35 „Dėl Rekreatyviųjų teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.18-554).

4.17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. lapkričio 27 d. įsakymas Nr. 691 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 57:1998 „Bendruomenės slaugytoja (slaugytojas). Funkcijos, pareigos, teisės, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. 107-2939).

4.18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 17 d. įsakymas Nr. 750 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:1998 „Bendrojo lavinimo mokyklos. Higienos normos ir taisyklės“ tvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr.112-3117; 1999, Nr.37-1143).

4.19. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. 3 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 42:1999 „Gyvenamųjų ir viešosios paskirties pastatų mikroklimatas“ tvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 5-121).

4.20. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. birželio 10 d. įsakymas Nr.285 „Dėl Ūkinės komercinės veiklos, kuria versdamiesi įmonės ir asmenys privalo turėti leidimą-higienos pasą, sąrašo bei leidimo-higienos paso išdavimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr.54-1746; 2000, Nr. 52-1508).

4.21. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. birželio 25 d. įsakymas Nr. 307 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:1999 „Paplūdimiai ir maudyklos“ tvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 58-1907).

4.22. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. 510 „Dėl Rekomenduojamų paros maistinių medžiagų ir energijos normų tvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 102-2936).

4.23. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 2000, Nr. 47-1365).

4.24. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. sausio 5 d. įsakymas Nr. 10 „Dėl Sanitarinių apsaugos zonų nustatymo ir priežiūros tvarkos“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 5-152).

4.25. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 17 d. įsakymas Nr. 390 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 109:2001 „Baseinai. Įrengimas, priežiūra ir kontrolė“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 64-2376).

4.26. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. 622 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 55:2001 „Viešieji tualetai“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr.103-3688).

4.27. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. birželio 25 d. įsakymas Nr. 356 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 105:2001 „Polimeriniai statybos produktai ir baldinės medžiagos“ patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 58-2095).

4.28. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. 687 „Dėl Saugos duomenų lapo reikalavimų ir jo pateikimo profesionaliems naudotojams tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 26-946).

4.29. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. birželio 18 d. įsakymas Nr. 288 „Dėl Privalomo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinsekcijos, deratizacijos) tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 63-2551).

4.30. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. rugpjūčio 5 d. įsakymas Nr. 394 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinsekcijos, deratizacijos) tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 80-3465).

4.31. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. 421 „Dėl Biocidų autorizacijos ir registracijos taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr.87-3760).

4.32. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 673 „Dėl Privalomojo epidemiologinio registravimo, privalomojo informacijos apie epidemiologinio registravimo objektus turinio ir informacijos privalomojo perdavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 12-444).

4.33. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. spalio 18 d. įsakymas Nr. 512 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2002 „Gyvenamosios aplinkos orą teršiančių medžiagų koncentracijų ribinės vertės“ patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 105-4726).

4.34. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 79-3606).

4.35. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugsėjo 3 d. įsakymas Nr.V-520 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33-1:2003 „Akustinis triukšmas. Leidžiami lygiai gyvenamojoje ir darbo aplinkoje. Matavimo metodikos bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 87-3957).

4.36. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. V-392 „Dėl Lietuvos higienos norma HN 15:2003 „Maisto higiena“ tvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 70-3205).

4.37. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 31 d. įsakymas Nr. V-51 „Dėl Asmenų, kurie privalo įgyti žinių sveikatos klausimais, profesijų sąrašo, ir Asmenų, kurie dėl savo darbo ar kitos veiklos pobūdžio privalo įgyti pirmosios medicinos pagalbos teikimo žinių ir įgūdžių, profesijų ir veiklos sričių sąrašo bei mokymo tvarkos tvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 18-795).

4.38. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“ (Žin., 2003, Nr. 79-3605).

4.39. Valstybinio turizmo departamento prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos direktoriaus 2003 m. kovo 27 d. įsakymas Nr. 28-V „Dėl Turistinės stovyklos paslaugos teikimo reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr.31-1302).

4.40. Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2001 m. kovo 13 d. įsakymas Nr. 119 „Dėl Maisto tvarkymo (išskyrus gyvūninių produktų gamybą) įmonių patvirtinimo tvarkos“ (Žin., 2001, Nr.24-816).

III. SAŲOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

5. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

5.1. **stovyklavietė** – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje teikiama turistinės stovyklos paslauga ir turi būti sudaromos sąlygos palapinėms statyti, higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti. Joje gali būti išdėstoma: lauko baldai, pavėsinės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai, automobilių stovėjimo aikštelės, lauzavietės, tualetai, informacijai skirti statiniai;

5.2. **stovykla** – papildomojo, neformalaus ugdymo įstaiga, teikianti vaikams ir jaunimui vasaros poilsio ir (ar) neformalaus papildomojo ugdymo, švietimo ir kryptingo vaikų ir jaunimo užimtumo paslaugas, skatindama pažinimo, lavinimosi, saviraiškos poreikius, sudaranti sąlygas papildomai ugdyti vaikų ir jaunimo savarankiškumą, plėtoti jų gebėjimus ir patirtį;

5.3. **stacionari stovykla** – vaikų vasaros poilsio įstaiga specialiai pastatytose ir/ar įrengtose patalpose;

5.4. **turistinė stovykla** – vaikų trumpalaikio poilsio organizavimas rekreacinėje teritorijoje įrengtoje stovyklavietėje;

5.5. **dieninė stovykla** – laikinas vaikų ir jaunimo poilsio ir maitinimo organizavimas dienos metu pritaikytose patalpose;

5.6. **ūkinė aikštelė** – aikštelė, įrengta ūkiniam transportui įvažiuoti ar laikyti ir atliekų konteineriams laikyti;

5.7. **pagrindinis patalpų valymas** – nuodugnus patalpų plovimas, valymas taikant dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos metodus;

5.8. **dezinfekcija** – užkrečiamųjų ligų sukėlėjų pašalinimas iš aplinkos (daiktų, statybinių konstrukcijų, baldų, transporto priemonių ir kitų paviršių) ir jų sunaikinimas, naudojant specialius metodus bei priemones;

5.9. **dezinfekcija** – priemonių kompleksas, apimantis profilaktiką, vabzdžių stebėjimą, atbaidymą, naikinimą, naudojant specialius metodus ir priemones;

5.10. **deratizacija** – priemonių kompleksas, apimantis profilaktiką, graužikų stebėjimą, atbaidymą, naikinimą, naudojant specialius metodus ir priemones;

5.11. **biocidas** – veikliosios medžiagos ir/ar preparatai, skirti sunaikinti, sulaukyti, nukenksminti, išvengti poveikio arba kitokiu būdu kontroliuoti bet kurį kenksmingą organizmą cheminėmis arba biologinėmis priemonėmis;

5.12. **greitai gendantis maisto produktas** – tai šviežias, atvėsintas, šaldytas arba sušaldytas maisto produktas, kuriam laikyti ir gabenti reikalinga tam tikra temperatūra, kurioje jie išlieka saugus ir atitinka teisės norminių aktų reikalavimus;

5.13. **saugi paslauga** – kiekviena paslauga, kuri teikiama pagal numatytas sąlygas ir nepažeidžiant teisės aktuose paslaugai nustatytų saugos reikalavimų jos teikimo metu ar po to nekelti jokios rizikos arba kelti vartotojų gyvybei ir sveikatai ne didesnę riziką negu ta, kuri teisės aktuose nustatoma kaip leistina;

5.14. **bendruomenės slaugytojas** – tai asmuo, baigęs pagrindines slaugos studijas ir bendruomenės slaugytojo specializaciją pagal Lietuvos Respublikoje pripažintą ir patvirtintą slaugos bei bendruomenės slaugos studijų programą ir įgijęs reikiamą kvalifikaciją bei turintis licenciją užsiimti specializuota slaugos praktika;

5.15. **turistinis žygis** – tai organizuotas aktyvus keliavimas gamtinėje aplinkoje nauju ar žinomu maršrutu pažinimo, sveikatingumo ir/ar sporto tikslais.

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

6. Stovyklose turi būti sudaromos saugios vaiko poilsio, ugdymo ir priežiūros sąlygos.

7. Stovyklos gali veikti tik teisės aktų nustatyta tvarka ir turėdamos galiojančius dokumentus, patvirtinančius, kad jų aplinka atitinka visuomenės sveikatos priežiūros ir kitų teisės aktų reikalavimus [4.8, 4.14, 4.20].

7.1. Leidimas-higienos pasas verstis ūkine komercine veikla išduodamas 5 metams [4.20].

7.2. Kasmet iki vaikų atvykimo į stovyklą atitinkamų teritorijų visuomenės sveikatos centrai ar jų filialai turi patikrinti stovyklos parengimą sezonui ir surašyti „Stovyklos patikrinimo aktą“ (1 priedas). Dieninėse stovyklose yra surašomas Visuomenės sveikatos saugos patikrinimo aktas (forma 315/a).

7.3. Maisto tvarkymo vietas iki stovyklos veikimo pradžios turi patikrinti Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliota institucija. Jei maisto tvarkymo patalpos, įranga bei kiti reikalavimai atitinka galiojančius teisės aktus, yra išduodamas patvirtintos formos pažymėjimas [4.40].

8. Stovyklos darbuotojai gali dirbti teisės aktų nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą ir turėdami sveikatos žinių pažymėjimus, patvirtinančius įgytas žinias sveikatos ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais [4.10, 4.37].

9. Į stovyklas vaikai gali būti priimami ir stovykla komplektuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka [4.9, 4.23].

10. Fiziniai ar juridiniai asmenys, organizuojantys stovyklas, privalo teikti saugias paslaugas. Asmenys, vartotojui suteikę nesaugią paslaugą, atsako teisės aktų nustatyta tvarka [4.5, 4.6, 4.7].

V. TERITORIJA

11. Naujai steigiamų stovyklų teritorijoje turi būti numatytas ne mažesnis kaip 150 m²–200 m² plotas vienam vaikui.

12. Triukšmas bei oro užterštumas teritorijoje ir patalpose neturi viršyti dydžių, nustatytų visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktuose [4.33, 4.35].

13. Stovyklos teritorijoje turi būti tokios pagrindinės zonos: gyvenamoji, kultūrinė buitinė, sporto, administracinė ir komunalinė-techninė. Komunalinės-techninės paskirties zona (katilinė su kuro saugykla, skalbykla, vandens tiekimo įrenginiai, daržovių sandėliai ir kt.) turi būti atskirta nuo kitų zonų taip, kad į ją negalėtų patekti vaikai.

Stovyklos teritorijoje gali būti laikomi šunys tik specialiai tam pritaikytose vietose pagal savivaldybių patvirtintas gyvūnų laikymo taisykles.

14. Visi stovyklos teritorijoje esantys įrenginiai turi būti patikimai sutvirtinti, tvarkingi, nekelti pavojaus vaikų sveikatai. Žolė nupjauta taip, kad jos aukštis nebūtų didesnis kaip 10 cm. Jei yra įrengtos smėlio dėžės, smėlis prieš kiekvieną sezoną (pavasari) turi būti keičiamas.

15. Ūkinės paskirties aikštelė turi būti įrengta arčiau maisto tvarkymo pastato. Į ją turi būti įrengtas atskiras įvažiavimas. Aikštelės danga – asfaltas, betonas ar kita kieta danga, kurią būtų lengva valyti, o prireikus – dezinfekuoti.

16. Buitinių atliekų konteineriai turi būti sandarūs, pastatyti ant nelaidaus skysčiams kieto pagrindo, ne arčiau kaip 20 m atstumu nuo gyvenamųjų ir maisto tvarkymo patalpų.

17. Pagrindiniai keliai įvažiuoti į stovyklos teritoriją, pėsčiųjų takai tamsiu paros metu turi būti apšviesti.

VI. PAPLŪDIMIAI, MAUDYMO SI VIETOS

18. Maudymosi vietų įrengimas ir priežiūra turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Poilsiautojų saugą, paplūdimių higienos reikalavimus, jų eksploatavimą ir priežiūrą turi užtikrinti paplūdimius eksploatuojanti organizacija [4.21].

18.1. Paplūdimyje turi būti skiriama ne mažiau kaip 4 m² vienam vaikui.

18.2. Paplūdimio ir maudymosi ribos vaikams turi būti specialiai pažymėtos. Gylis maudymosi vietose turi būti ne didesnis kaip 0,7 metro ikimokyklinio amžiaus vaikams ir vaikams nemokantiems plaukti, nuo 0,7 metro iki 1,3 metro – mokyklinio amžiaus ir mokantiems plaukti vaikams.

18.3. Maudymosi vietose neturi būti šalto gruntinio vandens versmių, verpetų, didelių bangų. Vandens tekėjimo greitis neturi būti didesnis kaip 0,5 m/sek. Vandens telkinio dugnas neturi būti akmenuotas, klampus, duobėtas, užterštas. Vandens paviršius neturi būti apaugęs dumbliais.

18.4. Maudyklų vandens kokybės tyrimų organizavimas, bandinių paėmimas, atlikimo priemonės bei metodai turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimus. Bandiniai turi būti imami prieš dvi savaites iki maudymosi pradžios ne mažiau kaip dviejose vietose ir reguliariai imami kas dvi savaites iki stovyklos veiklos pabaigos.

Visų tipų stovyklose numatytų maudymosi vietų vandens kokybė turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimus [4.21].

18.5. Stacionarios stovyklos paplūdimyje turi būti įrengtos persirengimo kabinos ir tualetai. Tualetai įrengiami laikantis visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimų [4.26].

19. Nesant galimybės įrengti maudymosi vietų natūraliuose vandens telkiniuose, naujai statomose stacionariose stovyklose turi būti įrengiami ir eksploatuojami maudymosi baseinai pagal visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktuose nustatytus reikalavimus [4.25].

VII. PASTATAI IR ĮRENGIMAI

20. Stacionariose stovyklose pagrindinės patalpos turi būti įrengtos atskirame (atskiruose) pastate (pastatuose). Pagrindinių patalpų pavadinimai ir plotai pateikiami 2 priede.

Gyvenamosiose patalpose turi būti spintelės asmens higienos reikmenims laikyti bei spintos drabužiams, dėžės avalynei laikyti.

21. Stovyklavietėse vaikams miegą galima organizuoti palapinėse, vadovaujantis turistinės stovyklos paslaugų teikimo reikalavimais [4.39]. Palapinė turi būti su dugnu ir su čiužiniu.

22. Naujai statomų ar rekonstruojamų stovyklų atskirame pastate turi būti įrengtos maisto tvarkymo vietos, valgykla. Maisto tvarkymo įranga, maisto produktų pristatymas, jų laikymas ir maisto gaminimas turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimus [4.36].

22.1. Valgykloje turi būti numatyta tiek vietų, kad vaikai galėtų pavalgyti viena pamaina. Vienam vaikui valgykloje turi būti numatytas ne mažesnis kaip 1 m² plotas. Nesant tokių sąlygų – vaikai gali būti maitinami atskiromis grupėmis.

22.2. Prie valgyklos turi būti įrengtos praustuvės rankoms nusiplauti ir džiovintuvai ar vienkartiniai rankšluosčiai.

23. Visi įrenginiai ir baldai stovykloje turi būti pritaikyti vaikams, atitikti jų amžiaus ypatumus [4.18].

24. Kiekvienas vaikas turi būti aprūpintas lova, pagalve, šilta antklode ir ne mažiau kaip 2 patalynės komplektais ir 3 rankšluosčiais. Rankšluosčius į stovyklą vaikai gali atsivežti patys. Draudžiama naudoti dviaukštes lovas vaikams iki 10 metų amžiaus.

25. Stovykloje turi būti įrengti dušai (arba pirtis), sandėlis švariems skalbiniais, čiužiniams, pagalvėms, antklodėms laikyti bei patalpa nešvarių skalbinių surinkimui.

26. Stovykloje turi būti patalpos bendriems kultūriniais renginiams organizuoti.

27. Atskirame pastate turi būti įrengtas sveikatos punktas su izoliatoriumi. Mažose stovyklose (iki 100 vietų) sveikatos punktas su ar be izoliatoriaus gali būti sublokuotas su administracinėmis patalpomis, numatant pagal galimybes atskirus įėjimus.

28. Jei stovyklose vykdomas mokymas (pvz., kalbų), mokymosi sąlygos turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimus [4.18].

29. Turistinės stovyklos turi būti įrengiamos laikantis turistinės stovyklos paslaugų teikimo reikalavimų [4.4, 4.35, 4.39].

30. Dieninėse stovyklose turi būti užtikrinti reikalavimai saugiam ir kokybiškam maitinimui bei reikiamai vaikų priežiūrai ir jų užimtumui organizuoti [4.36].

VIII. VANDENS TIEKIMAS, NUOTEKŲ ŠALINIMAS, ŠILDYMAS, VĒDINIMAS IR APŠVIETIMAS. PATALPŲ VIDAUS APDAILA

31. Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas turi būti įrengiami vadovaujantis statybos techninio reglamento reikalavimais [4.15].

Geriausias būdas aprūpinti stovyklą geriamuoju vandeniu – stovyklos vandentiekio prijungimas prie centralizuotų vandens tiekimo tinklų. Nesant tokios galimybės, stovyklos teritorijoje, prisilaikant visų ekologinių ir higieninių reikalavimų, turi būti įrengtas gręžtinis arba šachtinis šulinys. Aprūpinant stovyklą geriamuoju vandeniu iš šachtinio šulinio, turi būti užtikrinama vandens apsauga nuo galimos tyčinės ar kitos taršos.

Vienam vaikui turi būti numatyta ne mažiau kaip 130 litrų vandens per parą, įskaitant ir karštą vandenį (40 litrų).

32. Geriamojo vandens tiekimas ir kokybė visų tipų stovyklose ir stovyklavietėse turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros ir kitų teisės aktų reikalavimus [4.2, 4.34].

33. Karštas vanduo turi būti tiekiamas į maisto tvarkymo patalpas, skalbyklą, dušus, asmens higienos kambarį, medicinos patalpas, o naujose ir rekonstruotose stovyklose – ir į prausyklas bei plovyklas kojoms. Dušuose, prausyklose vandens kokybė turi atitikti geriamojo vandens kokybę.

34. Buitinės nuotekos turi būti kanalizuojamos į miesto ar kitus kanalizacijos tinklus. Jei tokių galimybių nėra, turi būti projektuojami ir statomi vietiniai nuotekų valymo įrenginiai, kurių valymo efektyvumas turi atitikti galiojančias nuotekų išleidimo į aplinką užterštumo normas [4.12, 4.13].

35. Sanitarinėse-higieninėse patalpose santechninė įranga (praustuvai, unitazai ir kt.) turi būti parinkti ir sumontuoti taip, kad atitiktų vaikų ūgį.

36. Stovyklų patalpų šildymo ir vėdinimo sistemos bei jų įrengimas turi atitikti statybos techninio reglamento reikalavimus [4.11].

37. Patalpų mikroklimatas turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktuose nustatytus reikalavimus, atsižvelgiant į patalpų paskirtį [4.19].

38. Stovyklų pagrindinėse patalpose turi būti natūralus ir dirbtinis apšvietimas. Tik dirbtinis apšvietimas leidžiamas maisto sandėliuose, buitinėse patalpose, ūkiniuose pastatuose, dušuose ir tualetuose. Mažiausia gyvenamųjų ir bendrųjų poilsio patalpų dirbtinė apšvieta turi būti 100 lx, valgyklos – 150 lx, koridorių, sanitarinių patalpų – 50 lx. Kitų patalpų apšvietimo vertės turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų reikalavimus.

39. Baldų ir patalpų vidaus apdaila

39.1. Gyvenamųjų patalpų sienų, grindų, baldų paviršiai turi būti lengvai valomi (plaunami).

39.2. Sanitarinių-higieninių patalpų (tualetų, dušų, higienos kambarių), pirčių, baseinų patalpų sienos, grindys ir kiti paviršiai turi būti nelaidūs vandeniui, lengvai valomi, atsparūs plovimui bei naudojamoms valymo, plovimo ir dezinfekcijos medžiagoms.

Dušuose, pirtyse, baseinuose turi būti neslidi grindų danga [4.25].

39.3 Patalpų vidaus apdailos medžiagos turi atitikti visuomenės sveikatos priežiūros ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus [4.27].

IX. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

40. Stacionariose stovyklose vaikai turi būti maitinami ne rečiau kaip 4 kartus per dieną. Maisto paros karingumo paskirstymas turi būti: pusryčiams – 25 proc., pietums – 35 proc., pavakariams – 15 proc., vakarienei – 25 proc.

41. Maisto ruošimas ir patiekalų įvairumas turi atitikti vaikų amžiaus fiziologinius ypatumus [4.22].

42. Draudžiama gaminti patiekalus ir naudoti maisto produktus netinkamus vaikų mitybai: subproduktus (inkstus, smegenis, plaučius), žuvų konservus (išskyrus žygių metu), sultinių koncentratų, nepramoninės gamybos konservuotus gaminius, nešiluminiu būdu pagamintus gėrimus, žlėgtainius, gruzdintus ir kremo gaminius, grybų, šaltienos, drebutinius mėsos ir

žuvies patiekalus, taip pat patiekalus, kuriems tinkamai pagaminti trūksta technologinių įrenginių (blynelius su mėsa, makaronus su mėsa ir panašius patiekalus).

43. Stacionariose ir dieninėse stovyklose vaikų maitinimas turi būti organizuojamas pagal valgiaraščius, sudarytus vadovaujantis 3 priede pateiktomis vidutinėmis maisto produktų normomis ir atsižvelgiant į rekomenduojamas paros energijos, maistinių medžiagų, mineralinių medžiagų ir vitaminų normas vaikams, patvirtintas sveikatos apsaugos ministro [4.22]. Valgiaraščiai turi būti tvirtinami stovyklos vadovo ir suderinti su apskrities, kurioje yra stovykla, visuomenės sveikatos centru.

44. Jei stovykloje poilsiauja vaikai atvykę iš kitų valstybių, valgiaraščiai gali būti sudaromi atsižvelgiant į vaikus atlydėjusių vadovų pageidavimus. Jei būtina, gali būti sudarytas atskiras valgiaraštis.

45. Draudžiama vaikų maitinimui naudoti valgio likučius ar maistą, pagamintą praėjusią dieną, taip pat gyvenamose patalpose laikyti tėvų atvežamą maistą.

46. Patiekalai ir jų kiekiai atskirų maitinimų metu pateikiami 1 lentelėje

1 lentelė. Patiekalų kiekiai, ne mažiau kaip (gramais)

Patiekalų pavadinimas 10 metų amžiaus	6 – 10 metų vaikams	Vyresniems kaip vaikams
<i>Pusryčiai</i>		
Karšti patiekalai (košės, varškės apkepai ir pan.)	250	300
Karštas gėrimas(kava, arbata, kakava)	200	200
<i>Pietūs</i>		
Pirmasis patiekalas (sriuba)	300	400
Antrasis patiekalas (su garnyru)	200	300
Trečiasis patiekalas (sultys ar kiti šalti gėrimai)	200	200
<i>Pavakariai</i>		
Pienas, rūgpienis, kefyras	200	200
Sausainiai, bandelė	100	100
<i>Vakarienė</i>		
Kruopų (makaronų) ar daržovių patiekalas	100	200
Karštas gėrimas	200	200

47. Vaikams maitinti skirti indai ir įrankiai turi būti geros kokybės (nesuskilę, neišdaužytais kraštais, nesulūžę), esant reikalui, juos turi būti įmanoma dezinfekuoti.

48. Žygio metu vaikai turi būti aprūpinti maistu bei geriamu vandeniu, turėti žygio pirmosios pagalbos rinkinį [4.34, 4.38]. Pagal žygio sunkumą paros raciono kaloringumas turi būti padidintas 10–15 proc., lyginant su įprastine vaikų fiziologine norma.

Vienos dienos žygiui rekomenduojamas toks maisto produktų kiekis vienam žygio dalyviui: 400 g duonos, 200 g kruopų ar makaronų, 100 g sausainių, 150 g cukraus, 100 g konservuotos troškintos mėsos, 100 g kondensuoto pieno, 50 g aliejaus, 50 g fermentinio sūrio, 50 g džiovintų vaisių, 0,2 g arbatžolių, 2,5 g kavos, 5 g druskos, 1,5–2 litrai geriamo vandens (mineralinio vandens). Draudžiama imti į žygį greitai gendančius produktus, įsigyti nežinomos kokybės maisto produktų iš vietinių gyventojų, naudoti vandenį iš atvirų vandens telkinių.

X. DIENOS REŽIMO ORGANIZAVIMAS

49. Vaikų dienos režimas stovykloje turi būti vykdomas pagal sudarytą planą ir numatytą bei stovyklos vadovo patvirtintą programą, jis turi atitikti vaikų amžiaus fiziologinius ypatumus bei sveikatos būklę.

50. Vaikai stacionarioje stovykloje turi keltis ne anksčiau kaip 8 val. Nakties miegas vaikams iki 10 metų turi būti organizuotas nuo 21 val., o vyresniems kaip 10 metų, ne vėliau kaip 22 val. Kai vyksta bendri stovyklos renginiai, nakties miegą nustato stovyklos vadovas, bet ne vėliau kaip 23 val.

51. Visiems vaikams stacionarioje stovykloje turi būti numatytas 1–1,5 val. popietinis poilsis.

Dieninėse stovyklose, jei yra jaunesnių nei 8 metų vaikų, būtina organizuoti dienos miegą.

52. Vaikai stovykloje turi būti maitinami kas 3,5 – 4 valandas.

53. Stovyklose nemažai laiko turi būti skiriama kūno kultūrai ir kitoms sveikatinimo priemonėms: mankštai, grūdinimuisi, judriems ir sportiniams žaidimams, mokymuisi plaukti ir pan.

54. Saulės procedūros sveikiausios, kai atliekamos iki 11 val. ir po 16 val. Siūloma saulės procedūrų trukmė pateikta 2 lentelėje.

2 lentelė. Saulės procedūrų trukmė

Stovyklavimo dienos	Procedūrų trukmė, min., ne daugiau kaip
Pirmą dieną	5
Antrą dieną	9
Trečią dieną	13
Ketvirtą dieną	18
Penktą dieną	22
Šeštą dieną	27
Septintą dieną	31
Aštuntą dieną	36

55. Saulės procedūrų metu vaikai turi būti su kepuraitėmis ar skarutėmis.

56. Vaikams, kurie turi pagal sveikatos būklę tam tikrų apribojimų, buvimo laikas saulėje yra trumpinamas.

57. Vaikai gali pradėti maudytis saulėtą, nevėjuotą dieną, esant ne žemesnei kaip 20° C vandens ir 23° C oro temperatūrai. Po savaitės reguliaraus maudymosi vaikai gali maudytis kai vandens temperatūra ne žemesnė kaip 16° C.

58. Pirmąją dieną maudymosi trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 7 minutės. Buvimo laikas vandenyje kasdien gali būti ilginamas 5 minutėmis ir pasiekti iki 30 minučių.

59. Vaikų, kurie mokosi plaukti, grupėje gali vienu metu būti ne daugiau kaip 10.

60. Karštomis dienomis vaikai gali maudytis 2 kartus per dieną.

XI. TERITORIJOS, PATALPŲ IR INVENTORIAUS HIGIENINĖ PRIEŽIŪRA

61. Stovyklos patalpų ir įrenginių remontas atliekamas pagal reikmes.

Stovyklos teritorija, paplūdimys, maudymosi vietos kasdieną turi būti apžiūrėtos, prireikus – išvalytos.

62. Buitinės atliekos turi būti tvarkomos teisės aktų nustatyta tvarka [4.3]. Šiukšlių dėžės (konteineriai) turi būti išvežamos arba keičiamos, kai pripildoma 2/3 jų tūrio.

63. Stovyklos patalpos turi būti valomos kasdien drėgnu būdu, atidarius langus ir orlaides. Miegamieji turi būti valomi drėgnu būdu 1 kartą per dieną.

64. Maisto tvarkymo vietos valomos kasdien pagal reikmes, naudojant leistinas valymo priemones. Valgymo salė turi būti valoma po kiekvieno valgymo. Stalai po kiekvieno

valgymo plaunami šiltu vandens 2% geriamosios sodos ir muilo tirpalu ar kitais leistiniais paviršių valikliais.

65. Prausyklos, dušai, skalbyklos, tualetai, asmens higienos kambarys ir juose esantys įrenginiai turi būti valomi pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per dieną panaudojant leidžiamas valymo priemones.

66. Visas patalpas turi valyti ūkio darbuotojai. Miegamuosius dienos metu gali pasivalyti patys vaikai.

67. Valymui ir dezinfekcijai gali būti naudojami tik nustatyta tvarka aprobuoti valikliai ir dezinfekcijos medžiagos (biocidai) [4.29, 4.30, 4.31].

Asmenys, dirbantys su valymo, plovimo, dezinfekcijos, dezinfekcijos ir deratizacijos priemonėmis, turi mokėti naudotis šiomis priemonėmis ir laikytis gamintojo ar tiekėjo saugos duomenų lapuose nurodytų sveikatos saugos reikalavimų [4.28].

68. Po kiekvienos pamainos turi būti numatoma viena diena (ar para) pagrindiniam patalpų valymui ir paruošimui kitai pamainai.

69. Draudžiama vykdyti dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją vaikų stovykloje buvimo metu. Dezinfekcinės medžiagos patalpų, indų, įrankių dezinfekcijai gali būti naudojamos tik pagal epidemiologines reikmes. Šios priemonės turi būti laikomos vaikams neprieinamose vietose.

70. Čiužiniai, pagalvės, antklodės prieš kiekvieną pamainą turi būti išvedinamos lauke. Vieną kartą per metus, prieš prasidedant stovyklavimo sezonui (ar pasibaigus sezonui), pagalvės, antklodės turi būti išvalomos cheminiu būdu.

71. Kasdien vaikams turi būti sudarytos sąlygos asmens higienai palaikyti. Patalynė turi būti keičiama pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kas 7–10 dienų, priklausomai nuo pamainos trukmės. Siūloma patalynę keisti, kai vaikai išsiprausia duše ar pirtyje.

72. Nešvari patalynė, rankšluosčiai surenkami į specialius maišus, išvežami į stovyklos ar kitas skalbyklas, o iš skalbyklos švaresniuose specialiuose maišuose grąžinami į stovyklą.

73. Valymo inventorių turi būti paženklintas pagal paskirtį ir laikomas švarus tam skirtose spintose. Grindų ir sanitarinių mazgų valymo inventorių turi būti ženklinamas ryškia spalva (oranžine, raudona) ir laikomas atskirai nuo kitų patalpų valymo inventoriaus.

XII. SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS

74. Visi vaikai, atvykstantys į stovyklas, turi turėti pažymą, išduotą asmens sveikatos priežiūros įstaigos apie jų sveikatos būklę (forma 079/a). Draudžiama į stovyklą priimti vaikus, neturinčius nustatytos formos medicininės pažymos.

75. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos aptarnaujamos teritorijos stovyklose poilsiaujantiems vaikams, esant reikalui, turi suteikti būtiną neatidėliotiną kvalifikuotą pagalbą.

76. Visuomenės sveikatos centrai turi teikti stovyklų rengėjams (direktoriams) ir stovyklas aptarnaujančiam personalui reikiamą metodinę pagalbą (konsultacijas) vaikų sveikatos priežiūros ir saugos klausimais.

77. Stacionariose stovyklose medicininę vaikų priežiūrą atlieka bendruomenės slaugytojas. Jo funkcijos:

77.1. apsirūpinti reikiama vaistais ir tvarsliaiva pirmajai medicinos pagalbai suteikti bei turėti priemonių apsisaugojimui nuo erkių [4.38];

77.2. patikrinti visų atvykstančių į stovyklą vaikų ir stovyklos personalo medicininę pažymą;

77.3. pateikti informaciją kūno kultūros (plaukimo) vadovui apie vaikų sveikatą, rekomenduojamą režimą maudantis; įvertinti būsimą žygio dalyvių sveikatą;

77.4. prižiūrėti, kaip vykdomas dienos režimas, maitinimo organizavimas, stovyklos teritorijos, paplūdimio ir maudymosi vietų bei patalpų valymas;

77.5. vykdyti nelaimingų atsitikimų prevenciją ir, esant reikalui, teikti būtinąją medicinos pagalbą;

77.6. pildyti ambulatorinių ligonių registracijos žurnalą (forma 074/a);

77.7. teikti informaciją apie grupinius infekcinius susirgimus, nelaimingus atsitikimus, susijusius su apsinuodijimais, teisės aktų nustatyta tvarka [4.32];

77.8. pasibaigus stovyklavimo laikui, kiekvieno vaiko medicininėje pažymoje, jei vaikas buvo susirgęs, įrašyti diagnozę, ligos trukmę. Tokiu atveju medicininė pažyma su įrašu grąžinama išvykstančiam vaikui.
